

Käsikirja kissojen kohtaamiseen poliisille

Janne Kujansuu

5/2025

Opinnäytetyö / poliisi (AMK)

Tiivistelmä

TEKIJÄ:	Janne Kujansuu
OPINNÄYTETYÖN NIMI:	Käsikirja kissojen kohtaamiseen poliisille.
OPINNÄYTETYÖN MUOTO:	toiminnallinen
JULKISUUSASTE:	julkinen
OHJAAJA:	Jari Saarnio & Nipa Puolamäki
TUTKINTO:	poliisi (AMK)
SIVUMÄÄRÄ:	24
TARKASTUSKUUKAUSI JA -VUOSI:	5/2025
AVAINSANAT:	eläinsuojelu, kissa, poliisi, kenttätyö, eläinten hyvinvointi, toiminnallinen opinnäytetyö

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää poliiseille suunnattu käytännönläheinen käsikirja, joka tukee virkatehtävissä tapahtuvaa kissojen kohtaamista eläinsuojeluviranomaisena. Toiminnallisena tuotoksena syntyi A5-kokoinen kenttäopas, joka kokoaa yhteen kissaan liittyvien virkatehtävien kannalta keskeiset havainnointitaidot, toimintamallit ja yhteistyötahot.

Työ vastaa kahteen tutkimuskysymykseen:

1. Mitä tietoa poliisi tarvitsee kohdatessaan kissan eläinsuojeluviranomaisena?
2. Miten poliisin tulee toimia turvallisesti ja eläimen hyvinvointia edistäen?

Tietoperusta koostuu kissan käyttäytymistä ja hyvinvointia käsittelevistä tutkimuksista, viranomaisohjeista ja eläinsuojelujärjestöjen julkaisuista. Kvalitatiivisena menetelmänä hyödynnettiin dokumenttianalyysiä, asiantuntijahaastattelua sekä omaa kenttähavainnointia. Produktin sisältö perustuu ajankohtaiseen tutkimustietoon ja kenttätyön käytännön tarpeisiin.

Käsikirja sisältää ohjeita kissan kehonkielen tulkintaan, haltuunottoon, hoidon arviointiin ja hälytysmerkkien tunnistamiseen. Opas on suunniteltu tukemaan poliisin kenttätyötä tilanteissa, joissa kissan hyvinvointi on uhattuna. Materiaali on vapaasti jaettavissa poliisihallinnon sisällä ja soveltuu myös koulutus- ja perehdytyskäyttöön.

Opinnäytetyö osoittaa, että kissatehtävien hoitaminen vaatii viranomaisilta paitsi lainsäädännön tuntemusta myös ymmärrystä eläimen käyttäytymisestä ja empatiaa eläinyksilöä kohtaan. Opiaan avulla poliisi voi toimia tilanteissa johdonmukaisesti, eläimen hyvinvointia edistäen ja yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa.

Abstract

AUTHOR:	Janne Kujansuu
TITLE OF THESIS:	A Handbook for Police Officers on Encountering Cats.
TYPE OF THESIS:	practice-based thesis
PUBLICITY:	public
SUPERVISOR:	Jari Saarnio & Nipa Puolamäki
DEGREE:	Bachelor of Police Services
NUMBER OF PAGES:	24
MONTH AND YEAR OF REVIEW:	5/2025
KEYWORDS:	animal protection, cat, police, fieldwork, animal welfare, functional thesis

The objective of this thesis was to develop a practical handbook for police officers to support their duties as animal welfare authorities when encountering cats. The functional output of the thesis is an A5-sized field guide designed to provide essential observation skills, procedures, and cooperation contacts relevant to cases involving cats.

The work addresses two research questions:

1. What information does a police officer need when encountering a cat as an animal welfare authority?
2. How should a police officer act safely and in a manner that promotes the cat's welfare?

The theoretical framework consists of current research on feline behaviour and welfare, official guidelines, and publications by animal protection organisations. The methodology follows a qualitative approach, including document analysis, expert interviews, and the author's field observations. The content of the product is based on up-to-date knowledge and the practical needs of fieldwork.

The guide includes instructions for interpreting feline body language, safe capture techniques, assessing care quality, and identifying warning signs. It is designed for quick use in field conditions and supports police duties where a cat's welfare may be compromised. The material can be freely distributed within the police organisation and used in training or induction contexts.

The study highlights that dealing with cats in police work requires not only legal competence but also behavioural understanding and empathy. With the help of the guide, police officers can act consistently, support animal welfare, and collaborate effectively with other authorities.

Sisällys

1 Johdanto	5
2 Tutkimusongelma ja tavoitteet.....	5
3 Tietoperusta	6
3.1 Poliisin rooli eläinsuojeluviranomaisena.....	6
3.2 Kissoihin liittyvät eläinsuojeluongelmat poliisin näkökulmasta.....	7
3.3 Kissan käyttäytyminen ja käytännön kohtaaminen poliisitehtävissä	8
4 Menetelmät ja aineiston hankinta	13
4.1 Tutkimusmenetelmä	13
4.2 Toiminnallinen opinnäytetyö	14
4.3 Laadullinen tutkimusote	14
4.4 Dokumenttianalyysi.....	15
4.5 Asiantuntijahaastattelu.....	15
4.6 Tekoälyn käyttö	16
4.7 Aineistonkeruu.....	16
4.8 Aineiston analysointi.....	17
5 Produktin suunnittelu ja toteutus	17
8.1 Tiedonhankinta	17
8.2 Produktin sisältö ja rakenne.....	18
5.1 Jakelu, käyttö ja jatkokehitys	18
6 Johtopäätökset ja pohdinta	19
6.1 Johtopäätökset	19
6.2 Pohdinta	20
7 Tutkimuksen validiteetti	20
9.1 Sisällöllinen validiteetti.....	21
9.2 Menetelmällinen validiteetti.....	21
9.3 Käytettävyyden validiteetti	21
9.4 Eettisyys ja luotettavuus	21
8 Liitteet	22
Lähteet.....	23

1 Johdanto

Poliisi kohtaa työssään eläimiin liittyviä tilanteita yhä useammin ja virkatehtävissä vastaan tulevat eläinsuojeluun liittyvät kysymykset vaativat ammatillisesta osaamista ja tilannetajua. Erityisesti kissat ovat eläinlaji, jonka kohtaamiseen liittyy monia haasteita – sekä käytännön turvallisuuden että eläimen hyvinvoinnin näkökulmasta. Kissojen käyttäytyminen on yksilöllistä ja joskus vaikeasti ennakoitavaa, mikä voi aiheuttaa virkatehtävillä vaaratilanteita tai tulkinnanvaraisia tilanteita.

Tämä opinnäytetyö on toiminnallinen, ja sen tuloksena on tuotettu käsikirja poliiseille kissojen kohtaamisesta osana virkatehtäviä. Produkti on suunnattu erityisesti kenttätöitä ja rikostutkintaa tekeville poliiseille, jotka tarvitsevat selkeitä ja käytännönläheisiä ohjeita kissoihin liittyvissä tilanteissa toimimiseen. Oppaan tavoitteena on tukea poliisin valmiuksia toimia turvallisesti, tehokkaasti ja eläinten hyvinvointia edistäen.

Opinnäytetyöaihe valikoitui tekijän omasta ammatillisesta kiinnostuksesta eläinsuojelutehtäviin ja havaintojen perusteella kentältä, jossa kissojen kohtaamiseen liittyvä osaaminen ja koulutus ovat usein vähäisiä. Työharjoittelujakson aikana tekijä osallistui eläinrikostutkintaan ja tutustui eläinsuojelutehtävien käytännön toteutukseen. Kokemukset ja keskustelut eläinrikoksiin erikoistuneiden tutkijoiden sekä valvontaeläinlääkäreiden kanssa osoittivat, että kissoihin liittyvät tilanteet ovat poliisityössä toistuvia, mutta aiheesta on tarjolla niukasti konkreettista ja helposti sovellettavaa materiaalia.

Poliisin rooli eläinsuojeluviranomaisena on kaksijakoinen: poliisi toimii sekä valvonta- että esitutkintaviranomaisena eläinsuojelulainsäädännön rikkomista koskevissa tapauksissa (SEY 2020). Tämä tarkoittaa, että poliisin on paitsi tunnistettava eläimen kaltoinkohtelun tai laiminlyönnin merkit, myös osattava toimia lainmukaisesti ja tarkoituksenmukaisesti esimerkiksi eläimen haluttuun tai rikosilmoituksen teon yhteydessä.

Koska aiheeseen liittyvää opinnäytetyötä ei ole aiemmin tehty Poliisiammattikorkeakoulussa, työ tuo uutta näkökulmaa ja ajankohtaista sisältöä eläinsuojelutehtävien hoitamiseen poliisin näkökulmasta. Produktista julkaistaan julkinen versio, joka on tarkoitettu koko poliisiorganisaation käyttöön ja hyödynnettäväksi erityisesti operatiivisessa työssä ja virkauran alkuvaiheessa olevien poliisien perehdytyksessä.

2 Tutkimusongelma ja tavoitteet

Poliisi toimii Suomessa eläinsuojeluviranomaisena monenlaisissa tehtävissä ja kissojen kohtaaminen on yleistynyt osana sekä hälytystehtäviä että rikostutkintaa. Poliisin on tärkeää osata tunnistaa kissojen hyvinvointiin liittyviä riskejä, arvioida eläimen käyttäytymistä ja toimia tilanteissa tarkoituksenmukaisesti ja lainmukaisesti. Poliisin työn tueksi tarvitaan selkeää ja käytännönläheistä tietoa, joka auttaa eläintehtävien hoitamisessa, erityisesti kissoihin liittyen.

Opinnäytetyöni on toiminnallinen ja sen tavoitteena on tuottaa poliisille suunnattu käsikirja kissojen kohtaamiseen liittyvien työtehtävien tueksi. Produktin taustaksi laadittava raportti kokoaa yhteen kissoihin liittyvää eläinsuojelullista ja käyttäytymistieteellistä tietoa sekä poliisityöhön liittyviä

käytännön näkökulmia, jotka auttavat ymmärtämään, miten kissat käyttäytyvät ja milloin poliisin on syytä epäillä eläinsuojelurikosta tai eläimen hyvinvoinnin vaarantumista.

Työn lähtökohdaksi on havainto, että kissoihin liittyviä opinnäytetöitä ei ole aiemmin tehty Poliisi-ammattikorkeakoulussa, eikä poliisiorganisaatiolla ole laajasti käytettävissä materiaalia, joka käsittelee kissojen kohtaamista viranomaistehtävissä. Tällä työllä pyritään vastaamaan tähän tiedon tarpeeseen ja tukemaan poliisien ammatillista osaamista eläinsuojeluviranomaisen roolissa.

Opinnäytetyössäni vastataan seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

1. Mitä tietoa poliisi tarvitsee kissojen kohtaamiseen eläinsuojeluviranomaisena?
2. Miten poliisin tulisi toimia kissan kanssa työskennellessään turvallisesti ja eläimen hyvinvointia edistäen?

Näiden kysymysten kautta työ tarkastelee sekä tiedollisia että toiminnallisia valmiuksia, joita poliisi tarvitsee eläintehtävissä. Ensimmäinen tutkimuskysymys keskittyy tiedon kokoamiseen poliisin eläinsuojelutehtävien tueksi: mitä kissan hyvinvoinnista, käyttäytymisestä ja eläinsuojeluun liittyvistä ilmiöistä on hyvä tietää. Toinen tutkimuskysymys tarkastelee käytännön toimintaa kentällä: miten poliisi voi kohdata kissan turvallisesti ja eläintä kunnioittavasti, sekä miten voidaan havaita tilanteita, jotka vaativat viranomaispuuttumista.

Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa tutkittuun tietoon perustuva, käytännön työtä tukeva opas, joka edistää turvallista ja eläimen hyvinvointia huomioivaa poliisityötä. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa poliisien ammatillista osaamista eläinsuojeluviranomaisena erityisesti tilanteissa, joissa kohdataan kissoja virkatehtävillä.

3 Tietoperusta

Poliisin työssä eläinsuojeluviranomaisena korostuu käytännön osaaminen tilanteissa, joissa eläimen hyvinvointi saattaa olla uhattuna. Poliisin on osattava havainnoida ympäristöä, arvioida eläimen tilaa ja käyttäytymistä sekä tehdä tarvittaessa yhteistyötä muiden viranomaisten, kuten valvontaeläinlääkärien ja eläinsuojeluyhdistysten kanssa. Tässä luvussa käsitellään niitä tietoperustana keskeisiä tiedollisia ja käytännöllisiä osa-alueita, joita poliisin tulisi hallita kohdatessaan kissoja virkatehtävissään.

3.1 Poliisin rooli eläinsuojeluviranomaisena

Poliisi toimii eläinsuojeluviranomaisena tilanteissa, joissa eläimen hyvinvointi on vaarantunut. Kissaan liittyvä tehtävä voi edellyttää eläimen haltuunottoa tai siirtoa hoitoon. Tällöin poliisin on osattava arvioida tilanne nopeasti ja toimia yhteistyössä eläinlääkärien tai löytöeläintoimijoiden kanssa.

Tyypillisissä tapauksissa kissat toimitetaan eläinlääkärille tai löytöeläintaloon. Esimerkiksi Helsingissä Viikin löytöeläintalo vastaanottaa vuosittain kymmeniä poliisin toimittamia kissoja. Vuonna 2024 määrä oli 107 kissaa, mikä on selvästi enemmän kuin aiempina vuosina (Aro 2025).

Vuosi	Kaikki eläimet (kpl)	Kissat (kpl)
2022	303	72
2023	290	73
2024	254	107
2025 (1.1.-25.3.)	32	16

Kuva 1. Poliisin Viikin löytöeläintaloon toimittamat kissat ja kaikki eläimet vuosina 2022–2025 (Aro 2025).

Eläimen siirtämisen yhteydessä korostuu työturvallisuus ja kissan stressin minimointi. Poliisin on hallittava kuljetusvälineiden käyttö, esimerkiksi kuljetuskopan hyödyntäminen, sekä tunnettava reittivaihtoehdot hoitopaikkoihin. Tiedot eläinlääkäriasemista ja löytöeläintaloista ovat saatavilla esimerkiksi Karkurit.fi-palvelussa (Karkurit 2025). Käytännön osaaminen ja yhteistyö valvontaeläinlääkärien sekä eläinsuojelutoimijoiden kanssa on ratkaisevaa toimenpiteiden onnistumisen kannalta.

3.2 Kissoihin liittyvät eläinsuojeluongelmat poliisin näkökulmasta

Poliisi kohtaa kenttätöössään tilanteita, joissa kissan hyvinvointi on vaarantunut. Yleisimpiä ongelmia ovat vapaana liikkuvat kissapopulaatiot, hylätyt tai kaltoinkohdellut kissat sekä epäilyt pentutehtailusta. Näiden tunnistaminen ja jatkotoimien arviointi edellyttävät ymmärrystä kissoihin kohdistuvista hyvinvointiongelmista.

Vapaana liikkuvat kissat muodostavat merkittävän eläinsuojeluhaasteen. Salmisen (2020) mukaan valvontaeläinlääkärit pitivät kissapopulaatioita suurimpana kissojen hyvinvointiongelmana. Nämä eläimet elävät usein vailla hoivaa, altistuvat sairauksille ja kärsivät aliravitsemuksesta. Poliisin tehtävänä on ilmoittaa havainnoista valvontaeläinlääkärille ja tarvittaessa ryhtyä toimiin kissojen kiinni ottamiseksi.

Hylätyt ja laiminlyödyt kissat ovat yleinen näky kenttätöössä. Salmisen (2020) mukaan hylätyt kissat olivat toiseksi yleisin eläinsuojeluongelma Suomessa. Arviolta jopa 20 000 kissaa hylätään vuosittain (SEY 2020). Poliisin on selvitettävä, onko kyse hylkäämisestä ja arvioitava, täytyvätkö eläinsuojelurikoksen tunnusmerkit (Laki eläinten hyvinvoinnista 693/2023).

Vakavat laiminlyönnit voivat ilmetä kissojen nälkiintymisenä, sairauksina tai hoitamattomana elinympäristönä. Näissä tilanteissa poliisin rooli on dokumentoida havainnot, arvioida tilanteen kiireellisyys ja tehdä yhteistyötä valvontaeläinlääkärin kanssa, joka tekee tarkastuksen eläinsuojeluilmoituksen perusteella (SEY 2020).

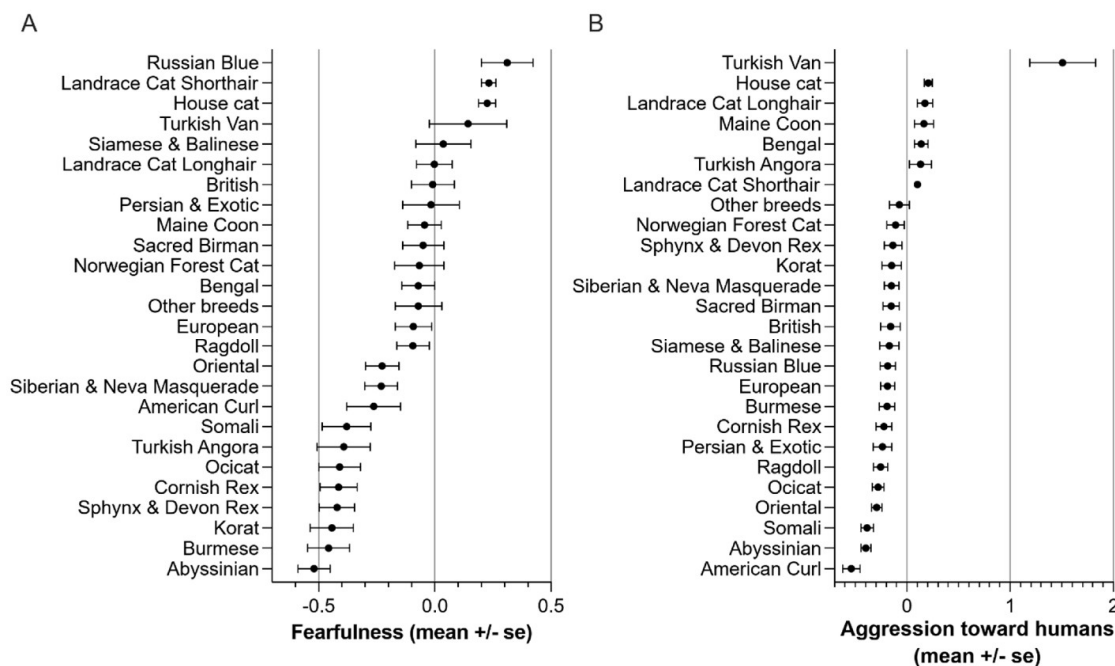
Pentutehtailu tarkoittaa kissojen kasvattamista huonoissa oloissa voitontavoittelun ehdoilla. Sormusen (2023) mukaan pentutehtailuun liittyy yleisesti huonokuntoisia pentuja, loistartuntoja ja jopa kuolemantapauksia. Aho ym. (2018, 5) tuovat esiin myös petosepäilyjä liittyen esimerkiksi väärennettyihin rotudostuksiin. Poliisin tehtävä on tunnistaa toimintaan viittaavat merkit ja arvioida mahdollinen rikosilmoitus – kyseessä voi olla sekä eläinsuojelurikos että petos.

3.3 Kissan käyttäytyminen ja käytännön kohtaaminen poliisitehtävissä

Kissan käyttäytyminen on yksilöllistä ja tilannesidonnaista. Poliisin näkökulmasta on tärkeää ymmärtää kissan reaktioita, sillä virheellinen lähestymistapa voi lisätä stressiä ja aiheuttaa vaaraa eläimelle tai viranomaiselle. Kissojen käyttäytymisen tuntemus auttaa arvioimaan tilannetta ja valitsemaan tarkoituksenmukaiset toimet.

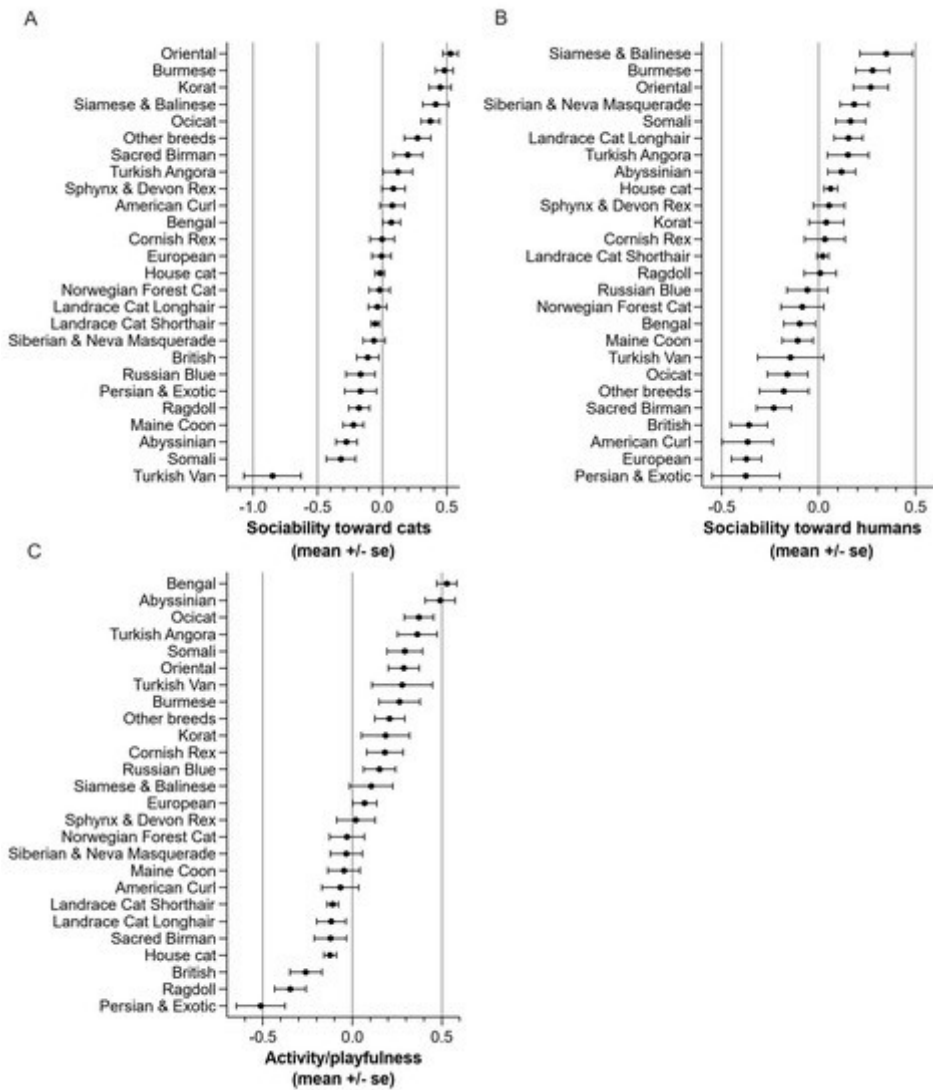
Helsingin yliopiston tutkimuksessa (Mikkola ym. 2021) tunnistettiin seitsemän keskeistä käyttäytymismallia: pelokkuus, aktiivisuus/leikkisyys, aggressio ihmisiä kohtaan, sosiaalisuus ihmisiä kohtaan, sosiaalisuus kissoja kohtaan, liiallinen hoitotarve ja sisäsiisteysongelmat. Nämä voivat tukea poliisin arviointia eläintehtävillä.

Pelokkuus ja aggressiivisuus ovat merkittäviä riskitekijöitä kissaa kohdatessa. Esimerkiksi venäjänsininen rotu osoittautui pelokkaaksi, kun taas turkkilainen van rotu käyttäytyi keskimäärin aggressiivisemmin ihmisiä kohtaan (Mikkola ym. 2021; ks. kuva 2). Tieto rodun taipumuksista voi auttaa poliisia ennakoimaan tilanteen kehittymistä ja valitsemaan sopivat varusteet ja toimitavat.

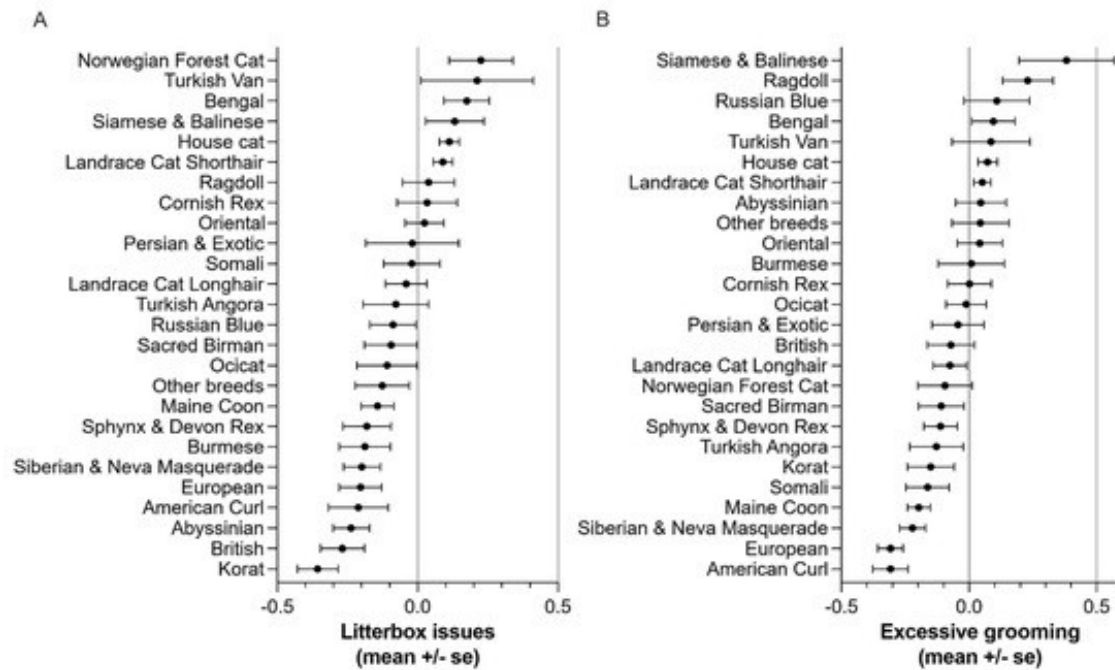
Kuva 2. Kissan pelokkuus (A) ja aggressio ihmisiä kohtaan (B) eri roduilla (Mikkola ym. 2021).

Sosiaalisuus ja aktiivisuus vaihtelevat kissoilla. Esimerkiksi siamilaiset ja balilaiset ovat tyypillisesti ihmisläheisiä ja aktiivisia, kun taas persialaiset ovat usein varautuneempia ja rauhallisempia (Mikkola ym. 2021; ks. kuva 3). Tämä vaikuttaa siihen, miten helposti kissa lähestyy ihmistä tai miten nopeasti se reagoi ärsykkeisiin.

Kuva 3. Kissan sosiaalisuus muita kissoja kohtaan (A), sosiaalisuus ihmisiä kohtaan (B) ja aktiivisuus/leikkisyys (C) (Mikkola ym. 2021).

Käytösongelmat, kuten **sisäsiisteyden puute ja pakonomainen peseytyminen**, voivat viitata stressiin tai terveydellisiin ongelmiin. Esimerkiksi norjalaisilla metsäkissoilla esiintyi tutkimuksen mukaan sisäsiisteysongelmia useammin kuin muilla roduilla (ks. kuva 4). Liiallinen turkin nuoleminen taas voi liittyä kipuun tai psyykkiseen kuormitukseen. (Mikkola ym. 2021.)

Kuva 4. Kissojen sisäsiisteysongelmat (A) ja pakonomainen itsensä peseminen (B) (Mikkola ym. 2021).

Kehonkieli on keskeinen keino tunnistaa kissan tunnetila. Rentoutunut kissa on rauhallinen, sen silmät ovat puoliummessa ja vartalo rento (SEY 2020; ks. kuva 5). Pelokas kissa voi painautua lattiaa vasten ja sen pupillit ovat laajentuneet (ks. kuva 6). Saalistava asento on matala ja liikkeet hitaita (ks. kuva 7), kun taas puolustautuva kissa nostaa karvansa pystyyn ja sähisee (ks. kuva 8).

Kuva 5. Rentoutunut kissa (Helmi Järvinen).

Kuva 6. Peloissaan oleva kissa (Peopleimages / iStock).

Kuva 7. Saalistava kissa (Scaliger / iStock).

Kuva 8. Puolustautuva kissa (GlobalP / iStock).

Kissan äänet, kuten naukuminen, kehrääminen ja mouruaminen, antavat myös viitteitä sen tunnetilasta. Naukuminen on suunnattu ihmisille ja voi viitata tarpeisiin (SEY 2020, 6). Kehrääminen viestii usein tyytyväisyydestä, mutta voi myös olla merkki kivusta tai stressistä. Mouruaminen, sähinä ja murina puolestaan ovat selkeitä varoituksia, joihin poliisin on reagoitava varovaisesti. (SEY 2020, 7.)

Haltuunotto edellyttää valmistautumista. Rentoutunut kissa voidaan usein ottaa kiinni helposti, mutta puolustautuva tai stressaantunut eläin voi tarvita kapaloimistekniikkaa, suojakäsineitä tai rauhoittavaa lähestymistapaa. Pyyhkeellä tehtävä siirto tai kuljetuskopan käyttö vähentävät stressiä ja vaaraa. (Eskelinen 2019; Pekkanen 2024.)

Yhteenvetona kissan käyttäytymisen ja kehonkielen tunnistaminen tukee poliisin päätöksentekoa ja vähentää virheiden riskiä eläintehtävillä. Tieto eläimen tunnetilasta auttaa poliisia toimimaan tilanteessa niin, että sekä eläimen hyvinvointi että työturvallisuus toteutuvat.

Hälytysmerkit kissataloudessa voivat ilmetä konkreettisesti tilanteissa, joissa poliisi kohtaa eläimen hyvinvoinnin vaarantuneen. Laki eläinten hyvinvoinnista (693/2023) velvoittaa viranomaisia puuttumaan tilanteisiin, joissa eläimen pitopaikka, hoito tai kohtelu eivät täytä lain vaatimuksia. Poliisin on tunnistettava merkkejä, jotka voivat viitata eläinsuojelurikkomukseen tai -rikkomukseen.

Kissojen määrä suhteessa asunnon kokoon on yksi keskeinen huomioitava seikka. Poikkeuksellisen suuri kissatiheys voi viitata valvonnan puutteisiin tai jopa pentutehtailuun. Suomen eläinsuojeluyhdistys (2019, 7) huomauttaa, että tällaisissa oloissa hygienia kärsii ja eläimet altistuvat tartuntataudeille. Tällaisessa tilanteessa poliisin tehtävänä on arvioida kokonaisuus ja tarvittaessa tehdä eläinsuojelu- tai rikosilmoitus.

Asunnon hygieniatason arviointi on osa eläimen hyvinvoinnin tarkastelua. Hiekkalaatikoiden liiallinen likaantuminen tai kissan jätökset muualla kuin laatikossa voivat viitata hoidon puutteisiin. SEY:n (2018, 14–15) mukaan hiekkalaatikot tulee puhdistaa säännöllisesti ja niitä tulee olla riittävästi suhteessa kissojen määrään. Virtsaaminen laatikon ulkopuolelle voi olla myös merkki sairaudesta tai stressistä (SEY 2018, 14–15).

Ruokinnan ja vedensaannin tarkkailu kuuluu myös poliisin tehtävään. Aho ym. (2019, 10) korostavat, että kissat tarvitsevat ruokaa useita kertoja päivässä sekä jatkuvasti saatavilla olevaa puhdasta vettä. Tyhjät tai likaiset ruokakupit voivat viitata laiminlyöntiin.

Kissan käytös kertoo usein sen voinnista. Esimerkiksi pelokkuus, aggressiivisuus tai vetäytyminen voivat viitata kipuun, stressiin tai huonoon kohteluun. Myös turkin, ihon, silmien ja korvien kunto sekä hengityksen haju voivat paljastaa hoidon laiminlyöntejä. (Aho ym. 2019, 14–15.)

Omistajan suhtautuminen eläimeen voi tarjota lisätietoa. Välinpitämättömyys, ristiriitaiset kertomukset tai selkeät merkit piittaamattomuudesta voivat viitata eläinsuojeluongelmaan. Mikäli omistaja esimerkiksi käyttää väkivaltaa tai jättää eläimen ilman hoitoa tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta, kyseessä voi olla **eläinsuojelurikos** tai sen **törkeä tai lievä tekemuoto**. (RL 17:14 §; RL 17:14a §; RL 17:15 §.)

4 Menetelmät ja aineiston hankinta

Tässä luvussa esitellään opinnäytetyön menetelmät ja aineistonkeruu. Menetelmien valinta perustui tavoitteeseen tuottaa sekä työelämää palveleva tuotos että siihen ankkuroituva tutkimuksellinen näkökulma. Menetelmien kuvaus, aineistonkeruu ja analyysi esitellään omissa osioissaan.

4.1 Tutkimusmenetelmä

Tämän opinnäytetyön lähestymistapana on toiminnallinen eli produktiivinen opinnäytetyö, jonka tavoitteena oli tuottaa poliiseille suunnattu käsikirja kissoihin liittyvistä virkatehtävistä. Työtä täydensi laadullinen tutkimusote, dokumenttianalyysi sekä asiantuntijahaastattelu. Näiden menetelmien yhdistelmä mahdollisti sekä käytännön työn kehittämisen että ilmiön moniulotteisen tarkastelun poliisityön kontekstissa.

Tutkimusmenetelmien valinnassa painotettiin käytännön kenttätöiden ja eläinsuojelun rajapinnan ymmärtämistä. Toiminnallisen lähestymistavan kautta oli mahdollista suunnitella ja tuottaa konkreettinen tuotos, jota tukivat laadullisen tutkimuksen avulla hankitut teoreettiset ja empiiriset havainnot. Dokumenttianalyysi antoi mahdollisuuden tarkastella olemassa olevia ohjeistuksia, lainsäädäntöä ja aiempia tutkimuksia, kun taas asiantuntijahaastattelu toi mukaan työelämälähtöistä näkökulmaa ja ajankohtaista tilannetietoa.

Valitut menetelmät täydensivät toisiaan: toiminnallinen osuus palveli suoraan työelämää, kun taas tutkimuksellinen osuus vahvisti tuotoksen luotettavuutta ja ankkurointia tutkittuun tietoon. Tällainen yhdistelmä on suositeltava etenkin silloin, kun opinnäytetyön tavoitteena on kehittää työelämää palveleva ratkaisu, joka vaatii syvällistä kontekstin tuntemusta. (Vilka & Airaksinen 2003; Ojasalo ym. 2014; Tuomi & Sarajarvi 2018.)

4.2 Toiminnallinen opinnäytetyö

Toiminnallinen opinnäytetyö, eli kehittämistyö, yhdistää tutkimuksellisen ajattelun ja työelämälähtöisen tuotoksen. Sen ydin on konkreettisen tuotteen suunnittelu ja toteuttaminen, mutta sen perustana tulee olla huolellisesti rakennettu tietoperusta ja perusteltu menetelmällinen ratkaisu. Toiminnallinen työ vastaa aina johonkin käytännön tarpeeseen. (Vilka & Airaksinen 2003, 9; Ojasalo ym. 2014, 18.)

Tässä työssä tuotoksena syntyi poliisille suunnattu käsikirja kissan kohtaamisesta virkatehtävissä. Produkti suunniteltiin erityisesti eläinsuojelutehtäviin osallistuvien kenttäpoliisien tueksi. Tuotoksen suunnittelu nojasi kirjallisuudessa ja ohjeistuksissa esiintyneisiin tarpeisiin, viranomaisvastuisiin sekä työelämästä saatuihin havaintoihin. Produktin tavoitteena oli koota selkeäksi ja visuaalisesti johdonmukaiseksi materiaaliksi se keskeinen osaaminen, jota poliisi tarvitsee kohdatessaan kissoja erilaisissa tehtävissä.

Toiminnalliselle työlle tyypillisesti raportin painopiste on teoreettisen taustan avaamisessa, käytetyn aineiston ja menetelmien kuvaamisessa sekä produktion arvioinnissa. Raportti dokumentoi, miten tuotos on suunniteltu ja toteutettu, mihin tietoon se perustuu ja miten se palvelee kohderyhmäänsä. Tämä rakenne on selvästi näkyvissä myös tässä opinnäytetyössä. (Ojasalo ym. 2014, 20–22.)

4.3 Laadullinen tutkimusote

Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus keskittyy ilmiöiden ymmärtämiseen ja tulkitsemiseen niiden omassa kontekstissa. Siinä ei tavoitella yleistettäviä tuloksia määrällisten muuttujien avulla, vaan pyritään syvällisesti kuvaamaan ja selittämään tutkittavaa kohdetta sen merkityssisällön kautta. (Tuomi & Sarajärvi 2018.)

Tässä opinnäytetyössä laadullinen tutkimusote mahdollisti sen, että eläinsuojelutyön ilmiöitä voitiin tarkastella poliisin työn näkökulmasta ymmärtävästi ja kokemuksellisesti. Työssä ei esimerkiksi tutkittu kvantitatiivisesti poliisin tekemiä eläinsuojeluilmoituksia, vaan keskityttiin siihen, miten poliisi kokee kissoihin liittyvät tehtävät, miten niissä toimitaan ja mitä tietoa tehtävissä tarvitaan.

Laadullinen ote oli erityisen käyttökelpoinen tutkimaan seuraavia ilmiöitä:

- poliisin kenttätöiden käytäntöjä kissoihin liittyen,
- eläimen käyttäytymisen vaikutusta viranomaisen toimintaan,
- sekä lainsäädännön ja viranomaisvastuun tulkintaa käytännön tasolla.

Tutkimusote mahdollisti sen, että opinnäytetyössä voitiin yhdistää kirjallinen aineisto, asiantuntijanäkemykset ja käytännön havaintojen tulkinta. Tätä kautta muodostui kokonaisvaltainen ja ammatillisesti merkityksellinen näkökulma aiheeseen. (vrt. Hirsjärvi ym. 2009, 161.)

4.4 Dokumenttianalyysi

Dokumenttianalyysi on laadullinen tutkimusmenetelmä, jossa analysoidaan kirjallisia aineistoja systemaattisesti ja tulkitsevasti. Menetelmässä tarkastellaan, mitä dokumentit kertovat tutkittavasta ilmiöstä, millaisia merkityksiä ne sisältävät ja miten ne suhteutuvat tutkijan tavoitteisiin. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 87.)

Tässä opinnäytetyössä dokumenttianalyysi kohdistui neljään keskeiseen dokumenttityyppiin:

- lainsäädäntöön (esim. Laki eläinten hyvinvoinnista 693/2023; Rikoslaki 17 luku),
- viranomais- ja järjestöohjeistuksiin (SEY; HESY),
- tutkimusartikkeleihin ja asiantuntijakirjallisuuteen (esim. Mikkola ym, 2021; Salminen 2020; Aho ym. 2018),
- tilastotietoihin (HESY:n tiedot poliisin toimittamista kissoista Viikin löytöeläintaloon).

Dokumenttiaineisto analysoitiin sisällönanalyysin keinoin. Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä aineistosta tunnistettiin teemoja, jotka toistuivat eri lähteissä ja jotka olivat keskeisiä prosduktion kannalta. Näitä olivat muun muassa:

- kissan käyttäytyminen ja stressireaktiot,
- eläinsuojelurikosten tunnistaminen ja viranomaisyhteistyö,
- kenttätöön konkreettiset toimintatavat ja välineet.

Dokumenttianalyysin etuna oli se, että se tarjosi tutkijalle mahdollisuuden perehtyä jo olemassa olevaan, usein viralliseen ja ammattikentän hyväksymään tietoon. Näin opinnäytetyön tuotokselle muodostui vahva tietoperustainen pohja, joka paransi sen käyttöarvoa työelämässä.

4.5 Asiantuntijahaastattelu

Asiantuntijahaastattelu on tarkoitettu erityisasiantuntemuksen hankkimiseen. Toisin kuin tavanomaisessa haastattelussa, tässä painottuu tietojen, näkökulmien ja faktojen keruu henkilöltä, jolla on syväkokemus tai asiantuntemus aiheesta. (Hirsjärvi & Hurme 2010.)

Tässä opinnäytetyössä haastateltiin Helsingin eläinsuojeluyhdistyksen (HESY) asiantuntijaa strukturoituna sähköpostihaastatteluna. Haastattelun tarkoituksena oli saada tarkkaa ja ajankoh- taista tietoa poliisin toimittamista kissoista Viikin löytöeläintaloon vuosina 2022–2025. Haastatte- lussa kysyttiin mm. eläinlajien jakautumista, poliisin roolia toimituksissa ja muutoksia aiempiin vuosiin nähden.

Haastattelun aineistoa hyödynnettiin erityisesti:

- tilastokuvion rakentamisessa,
- poliisityön yleisyyden osoittamisessa kissojen kohdalla, ja
- eläinsuojeluyhteistyön käytäntöjen havainnollistamisessa.

Kirjallisesti toteutettu haastattelu mahdollisti tarkan dokumentoinnin ja sisällön suoran hyödyntämisen dokumenttianalyysin rinnalla. Tieto täydensi muun aineiston löydöksiä ja konkretisoi, miksi aihe on ajankohtainen ja merkittävä kenttäpoliisin näkökulmasta.

4.6 Tekoälyn käyttö

Tekoälyä hyödynnettiin tässä opinnäytetyössä rajatusti ja avustavassa roolissa. Sen tehtävänä oli tukea työn rakenteellista ja teknistä viimeistelyä, ei sisällöllistä tuottamista tai tutkimuksellista päättelyä. Tekoälyn käyttö kohdistui erityisesti seuraaviin osa-alueisiin:

- kaavioiden ja tilastokuvien luonnosteluun ja viimeistelyyn (esim. Kuva 1),
- tekstin oikolukuun ja kieliasun selkeyttämiseen,
- viitteiden muotoiluun ja lähdeluettelon järjestämiseen.

Tekoäly ei osallistunut tiedonhakuun, analyysiin tai produktion suunnitteluun. Kaikki sisältö pohjautuu tutkijan tekemään analyysiin, dokumenttiaineistoon sekä asiantuntijatietoon. Eettisesti tarkasteltuna tekoälyn käyttö rajattiin tukitehtäviin siten, että se ei vaarantanut tutkimuksen luotettavuutta, omaperäisyyttä tai tieteen eettisiä periaatteita.

4.7 Aineistonkeruu

Aineistonkeruussa yhdistettiin useita lähteitä, jotta saatiin mahdollisimman kattava ja monipuolinen kuva tutkittavasta aiheesta. Aineistonkeruu eteni seuraavasti:

1. Kirjallisten lähteiden haku: Tietoa etsittiin eläinsuojeluun, kissojen käyttäytymiseen, poliisin työhön ja viranomaisyhteistyöhön liittyvistä lähteistä. Näitä olivat esimerkiksi tutkimusartikkelit (esim. Mikkola ym. 2021), SEY:n julkaisut ja oppaat, käytännön ohjeet ja blogitekstit.
2. Asiantuntijahaastattelu: Helsingin eläinsuojeluyhdistyksen (HESY) asiantuntijaa haasteltiin sähköpostitse. Haastattelu toteutettiin strukturoituna: kysymykset olivat valmiiksi mietittyjä ja vastausalueet rajattuja. Tämä mahdollisti vastauksien yhdistämisen osaksi dokumenttianalyysia.
3. Tilastotiedon keruu: HESY toimitti tilastot poliisin Viikin löytöeläintaloon tuomista eläimistä vuosilta 2022–2024. Tilastoja käytettiin tukemaan tiedollisesti käsitystä siitä, kuinka usein poliisi kohtaa kissoja virkatehtävissään.
4. Havainnot harjoittelujaksolta: Työn kirjoittaja teki harjoittelunsa aikana havaintoja eläinrikkoutukinnan kenttätyöstä, tarkastuskäynneistä ja yhteistyöstä valvontaeläinlääkärien kanssa. Näitä havaintoja käytettiin pohjana aiheen rajaamiseen ja oppaan sisältörungon suunnitteluun.

4.8 Aineiston analysointi

Aineisto analysoitiin temaattisen sisällönanalyysin avulla. Menetelmä soveltuu erityisesti laadulliseen aineistoon ja mahdollistaa teemoittain jäsentämisen ilman valmiita hypoteeseja (Tuomi & Sarajärvi 2018).

Analyysiprosessi eteni seuraavasti:

1. Aineiston lukeminen useaan kertaan: Lähteitä luettiin toistuvasti, jotta sisällöt saatiin haltuun ja niiden merkitykset ymmärrettiin.
2. Teemojen tunnistaminen: Aineistosta poimittiin toistuvia aihepiirejä, kuten ”kissan stressi”, ”viranomaisyhteistyö”, ”työturvallisuus kissaa kohdatessa” tai ”hälytysmerkit kissojen elinolosuhteissa”.
3. Luokittelu: Teemat ryhmiteltiin isommiksi kokonaisuuksiksi, joita käytettiin oppaan sisällön jäsentämisessä (esim. käyttäytyminen, toimintaohjeet, yhteistyö, hälytysmerkit).
4. Yhdistäminen produktin suunnitteluun: Analyysin pohjalta muodostettiin oppaan rakenteelliset ja sisällölliset päälinjat. Näin analyysistä siirryttiin käytännön soveltamiseen.

5 Produktin suunnittelu ja toteutus

Tämän opinnäytetyön toiminnallisena tuotoksena eli produktina kehitettiin A5-kokoinen käsikirja poliiseille kissoihin liittyvien tehtävien hallintaan. Produktin keskeisenä tavoitteena oli tukea poliisia eläinsuojeluviranomaisen roolissa tilanteissa, joissa kissan kohtaaminen on osa virkatehtävää. Tyypillisiä tilanteita ovat esimerkiksi kotihälytystehtävät, rikosepäilyyn liittyvät asuntokäynnit, valvontaeläinlääkärin tarkastukset ja ilmoituksiin perustuvat puuttumiset eläinten oloihin.

Käsikirjan suunnittelussa painotettiin käytännönläheisyyttä, selkeää visuaalista rakennetta sekä tiedon nopeaa hyödynnettävyyttä kenttäolosuhteissa. A5-muoto valittiin siksi, että se mahdollistaa oppaan mukana pitämisen esimerkiksi kentällä ollessa ja helpomman sähköisen levityksen viranomaisten sisäisessä käytössä. Tuotoksen on tarkoitus olla vapaasti jaettavissa poliisihallinnon sisällä, ja se tukee sekä päivittäistä työtä että perehdytystä.

8.1 Tiedonhankinta

Produktin sisältö pohjautuu opinnäytetyössä hyödynnettyyn monimenetelmälliseen tutkimusotteeseen, joka yhdistää laadullisen tutkimuksen, dokumenttianalyysin ja asiantuntijahaastattelun.

Tietoa hankittiin seuraavista lähteistä:

- Tutkittu tieto: Ajantasaisia tutkimusartikkeleita kissan käyttäytymisestä ja eläinten hyvinvoinnista (esim. Mikkola ym. 2021).
- Viranomaisohjeet: Poliisin sisäiset ohjeistukset ja suositukset eläintehtävien hoidosta.

- Eläinsuojeluyhdistysten aineistot: SEY:n ja HESY:n käytännön oppaat, suositukset ja tilastot.
- Asiantuntijahaastattelu: Helsingin eläinsuojeluyhdistyksen asiantuntijalta saadut käytännön havainnot ja suositukset kissan hyvinvoinnin arvioimisesta.
- Omat havainnot kentältä: Tekijän omat kokemukset eläintehtävien seuraamisesta työharjoittelun aikana.

Lisäksi hyödynnettiin tekoälyä sisällön jäsentelyssä ja visualisoinnin suunnittelussa. Tekoälyä ei käytetty tietosisällön tuottamiseen, vaan apuna sisällön rakenteen ja esitystavan muotoilussa.

8.2 Produktin sisältö ja rakenne

Produktina toteutettu käsikirja rakentuu selkeistä ja tiivistä osiosta, jotka tukevat opinnäytetyön tutkimuskysymyksiä. Kunkin osion tavoitteena on tarjota konkreettisia ohjeita ja tarkistuslistoja poliisille kenttätilanteisiin, joissa kissa kohdataan.

Käsikirjan rakenne koostuu seuraavista osuuksista:

1. Johdanto ja käyttötarkoitus: Mihin oppaan käyttö perustuu ja kenelle se on suunnattu.
2. Kissan käyttäytyminen ja kehonkieli: Miten kissa viestii tunnetilojaan ja miten poliisin kannattaa reagoida?
3. Kissan haltuunotto: Ohjeita kissan kiinniottoon turvallisesti ja stressiä minimoiden.
4. Kissan hoidon arviointi: Tunnistettavia hälytysmerkkejä hoidon puutteista, kuten likaiset hiekkalaatikot tai puuttuva ruoka.
5. Omistajan puhuttelu: Miten poliisi voi saada hyödyllistä tietoa eläimen hoidon tasosta?
6. Yleiset ongelmat: Pentutehtailu, kissapopulaatiot, hylätyt ja laiminlyödyt kissat.
7. Toimintavaihtoehdot: Miten poliisi voi toimia: ilmoitus, huostaanotto, yhteistyö eläinlääkärin kanssa?
8. Yhteystiedot ja resurssit: Löytöeläintalot, eläinlääkärit, SEY ja muut tahot.

Oppaassa painotetaan havainnollistavia elementtejä: symboleita, esimerkkitalanteita ja toimintaohjeita, jotka tekevät siitä käytettävän myös kiireellisissä tilanteissa.

5.1 Jakelu, käyttö ja jatkokehitys

Valmis produkti on PDF-muotoinen A5-käsikirja, joka voidaan jakaa poliisihallinnon sisäisissä verkostoissa, kuten intranetissä, amk-koulutuksessa tai erikoistumiskoulutuksissa. Sen julkinen luonne mahdollistaa materiaalin hyödyntämisen myös yhteistyötahojen, kuten valvontaeläinlääkäreiden, toiminnassa.

Mahdollisia jatkokehityskohteita ovat:

- Sähköinen interaktiivinen versio Moodle-alustalle, jolloin opas voisi toimia osana eläinsuojeluviranomaisuutta käsittelevää verkkokoulutusta.
- Laajempi koulutusmoduuli, joka pohjautuu käsikirjan sisältöön ja tarjoaa syventävää tietoa esim. eläinten hyvinvoinnista, kissan käyttäytymisestä ja yhteistyöstä eläinlääkäreiden kanssa.
- Palautemekanismin rakentaminen kenttäkäyttäjille, joiden kautta oppaan sisältöä voidaan päivittää käytännön havaintojen perusteella.

Produktin tarkoituksena on luoda helposti lähestyttävä, visuaalisesti selkeä ja sisällöllisesti kattava työkalu, joka vahvistaa poliisin osaamista ja varmuutta eläintehtävissä – erityisesti silloin, kun kissa on tehtävän keskiössä.

6 Johtopäätökset ja pohdinta

6.1 Johtopäätökset

Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää poliisille suunnattu käytännönläheinen käsikirja, joka tukee virkatehtävissä tapahtuvaa kissojen kohtaamista eläinsuojeluviranomaisen roolissa. Työ vastasi kahteen tutkimuskysymykseen, jotka ohjasivat niin tietoperustan rakentamista kuin produktin sisältöä.

Ensimmäinen tutkimuskysymys tarkasteli, mitä tietoa poliisi tarvitsee kissojen kohtaamiseen eläinsuojeluviranomaisena. Vastauksena tuotettiin tietoperusta, jossa yhdistyivät ajankohtainen lainsäädäntö (mm. laki eläinten hyvinvoinnista 693/2023), viranomaisohjeet ja tutkittu tieto eläinten hyvinvoinnista. Erityisen merkityksellistä oli havaita, että poliisiorganisaatiossa ei tällä hetkellä ole riittävästi aiheeseen liittyvää koulutusta tai materiaalia – oppaalle oli selkeä ja perusteltu tarve.

Toinen tutkimuskysymys liittyi siihen, miten poliisin tulisi toimia kissan kanssa työskennellessään turvallisesti ja eläimen hyvinvointia edistäen. Tätä kysymystä lähestyttiin yhdistämällä tutkittua tietoa kissojen käyttäytymismalleista (esim. Mikkola ym. 2021) sekä käytännön havaintoja ja asiantuntijalausuntoja. Käsikirjassa korostettiin muun muassa kehonkielen tulkintaa, rauhallista lähestymistapaa, haltuunoton menetelmiä ja kissan hoidon arvioinnin hälytysmerkkejä. Poliisin oma käyttäytyminen osoittautui keskeiseksi tekijäksi eläimen reaktioihin vaikuttamisessa ja tehtävän turvallisessa hoitamisessa.

Kokonaisuutena tutkimuksen ja oppaan pohjalta voidaan todeta, että poliisin osaaminen eläintehtävissä vahvistuu, kun:

- hän tunnistaa eläinsuojelulain rikkomuksen keskeiset tunnuspiirteet,
- hän osaa tulkita kissan käyttäytymistä ja tunnereaktioita,
- hän kykenee arvioimaan ympäristön ja eläimen tilaa havainnointiin perustuen,

- ja hän osaa toimia rauhallisesti ja turvallisesti, erityisesti eläimen haltuunoton yhteydessä.

Toiminnallisen opinnäytetyön lähestymistapa osoittautui tarkoituksenmukaiseksi: kvalitatiivinen dokumenttianalyysi muodosti vahvan teoreettisen pohjan ja produkti konkretisoi tiedon käyttökelpoiseksi työkaluksi. Oppaan kohdentaminen A5-formaatiksi mahdollistaa käytön kentällä ja tukee poliisin koulutusta ja perehdytystä.

6.2 Pohdinta

Tämä opinnäytetyö sai alkunsa työharjoittelun aikana havaitusta tarpeesta: kissoihin liittyviä tehtäviä esiintyy poliisityössä yllättävän usein, mutta aiheesta ei ole olemassa keskitettyä, poliisityöhön soveltuvaa materiaalia. Tiedon hajanaisuus ja koulutuksen puute voivat vaikeuttaa tehtävien hoitamista, ja tässä kontekstissa käsikirjan kehittäminen nousi luontevaksi ja perustelluksi tavoitteeksi.

Käsikirja suunniteltiin tukemaan erityisesti kenttätöitä: nopeita havaintoja, ripeää päätöksentekoa ja viranomaisten välistä viestintää. Se ei pyri korvaamaan asiantuntija-arvioita tai eläinlääkärin osaamista, mutta tarjoaa tukea tilanteissa, joissa nopea reagointi on tarpeen eikä asiantuntijatukea ole välittömästi saatavilla. Käsikirjan julkinen luonne mahdollistaa sen hyödyntämisen poliisihallinnon sisällä esimerkiksi koulutusmateriaalina, virkaperehdytyksessä tai Moodle-oppimisolustalla osana eläinsuojelutehtäviä käsitteleviä verkkokursseja.

Työn tekeminen syvensi kirjoittajan omaa osaamista niin eläinsuojeluasioista kuin tutkimusprosessista, tieteellisestä kirjoittamisesta ja käytännönläheisen materiaalin kehittämisestä. Samalla vahvistui ymmärrys siitä, että eläintehtävien hoitamisessa tarvitaan muutakin kuin normitietoa – keskeisiä ovat tilannetaju, empaattinen suhtautuminen ja kyky toimia yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa.

Tulevaisuudessa käsikirjaa voisi kehittää edelleen interaktiiviseksi, päivitettäväksi sähköiseksi versioksi. Lisäksi sen käytettävyyttä ja vaikutuksia olisi mahdollista arvioida esimerkiksi palautekyselyllä tai selvittämällä, miten se otetaan vastaan poliisiorganisaatiossa. Jatkotutkimuksena voisi tarkastella poliisien omia kokemuksia eläintehtävistä tai laajentaa käsikirjaa kattamaan myös muita eläinlajeja, kuten koiria tai tuotantoeläimiä.

Työn merkittävin oivallus on, että pienilläkin käytännön keinoilla voidaan edistää eläimen hyvinvointia ja samalla turvata virkatehtävien sujuvuutta. Hyvin kohdattu eläin ei ole ainoastaan eettinen kysymys – se voi vaikuttaa myös kansalaisten luottamukseen poliisia kohtaan. Tämä työ pyrki osaltaan tukemaan tätä tavoitetta.

7 Tutkimuksen validiteetti

Tämän opinnäytetyön validiteetti perustuu siihen, kuinka hyvin tutkimus- ja kehittämisprosessin tuottama tieto vastaa asetettuja tutkimuskysymyksiä sekä kuinka käyttökelpoinen lopputuotos – A5-kokoinen käsikirja – on kohderyhmälle, eli poliiseille eläinsuojeluviranomaisina.

9.1 Sisällöllinen validiteetti

Sisällöllinen validiteetti tarkoittaa sitä, kuinka kattavasti ja osuvasti työssä käsitellyt teemat edustavat ilmiön keskeisiä osa-alueita. Tässä opinnäytetyössä tietoperusta rakennettiin erityisesti eläinten hyvinvointia, kissojen käyttäytymistä ja eläinsuojelutyön arkea koskevan tutkimustiedon ja asiantuntijatiedon varaan.

Mukana on hyödynnetty esimerkiksi Helsingin yliopistossa tehtyä tutkimusta kissojen persoonallisuuspiirteistä (Mikkola ym. 2021) sekä eläinsuojeluyhdistysten kuten SEY:n ja HESY:n julkaisuja ja ohjeistuksia. Käsitellyt aiheet – kuten kissan käyttäytyminen, stressin merkit, hoidon arviointi ja käytännön toimintamallit – valikoituivat tutkimuskysymysten, kenttäkokemuksen ja asiantuntijalausuntojen perusteella.

9.2 Menetelmällinen validiteetti

Menetelmällisellä validiteetilla tarkoitetaan sitä, kuinka hyvin valitut tutkimusmenetelmät tukevat opinnäytetyön tavoitteiden saavuttamista. Tässä työssä käytettiin monimenetelmällistä lähestymistapaa: kvalitatiivista tutkimusotetta, dokumenttianalyysiä, asiantuntijahaastattelua sekä toiminnallista tuotosprosessia.

Tietoa kerättiin systemaattisesti ja monipuolisesti. Hyödynnetyt lähteet edustavat ajankohtaista tutkimustietoa, viranomaisten ja eläinsuojelutoimijoiden käytännön ohjeistuksia sekä kenttätöiden kokemuksista saatuja havaintoja. Menetelmien monipuolisuus vahvistaa johtopäätösten uskottavuutta ja mahdollistaa tiedon trianguloinnin.

9.3 Käytettävyyden validiteetti

Toiminnallisen opinnäytetyön onnistumista arvioidaan myös sen mukaan, kuinka hyvin lopputuotos palvelee käytännön tarpeita. Käsikirja on suunniteltu nimenomaan kenttätöiden tueksi: se on ytimekäs, visuaalisesti selkeä ja helposti mukana pidettävä.

Rakenteen ja esitystavan suunnittelussa painotettiin nopeaa hahmotettavuutta, konkreettisia ohjeita sekä esimerkkilanteita. Produkti soveltuu sekä tulokkaiden perehdytykseen että kokeneempien poliisien työn tueksi. Lisäksi sen sisältö on muokattavissa ja päivitettävissä tarpeen mukaan.

9.4 Eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyössä on noudatettu hyvän tieteellisen käytännön periaatteita. Tietoa on hankittu vastuullisesti ja lähdekriittisesti luotettavista ja ajantasaisista lähteistä. Asiantuntijahaastattelu toteutettiin tutkittavan suostumuksella ja avoimesti.

Tutkijan oma kenttäkokemus rikastutti aineiston tulkintaa, mutta huolellinen lähteiden analyysi ja tiedon rajaaminen tutkimuskysymysten pohjalta ehkäisi yksittäisten kokemusten ylikorostumista. Tekoälyä hyödynnettiin ainoastaan sisällön jäsentelyssä ja visuaalisessa suunnittelussa, ei varsinaisen sisällön tuottamisessa.

8 Liitteet

Liite 1. Käsikirja kissojen kohtaamiseen poliisille (A5-käsikirja).

Lähteet

- Aho, R., Kylmä, T. & Juuti, K. 2018. *Kissanomistajan opas*. Suomen Kissaliitto ry. Saatavissa osoitteesta: https://www.kissaliitto.fi/wpolku/media/2019/03/Kissanomistajan_opas_2018_web.pdf
- Alanko, H.-M. & Holopainen, H. 2022. *Poliisin ja valvontaeläinlääkärin yhteistyö* [Opinnäytetyö, Poliisiammattikorkeakoulu]. Theseus. Saatavissa osoitteesta: https://www.theseus.fi/bitstream/10024/720592/2/ON_Alanko_Holopainen.pdf
- Aro, M. 25.3.2025. Henkilökohtainen tiedonanto. Helsingin eläinsuojeluyhdistys ry.
- Evidensia. 2019. *Kissan kanssa eläinlääkəriin – näin onnistut!* Saatavissa osoitteesta: <https://evidensia.fi/hoitovinkit/kissan-kanssa-elainlaakariin-nain-onnistut/>
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2010. *Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö*. Gaudemus.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Tammi.
- Immonen, P. 2022. *Eläinsuojelurikokset ja eläimen oikeudellinen asema* [Opinnäytetyö, Poliisiammattikorkeakoulu]. Theseus. Saatavissa osoitteesta: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/754147/Immonen_Petra.pdf
- Karkurit.fi. 2025: *Karkurit.fi-palvelu*. Saatavissa osoitteesta: <https://www.karkurit.fi>.
- Koskela, T. & Rantaeskola, S. 2020. *Eläin rikoksen kohteena*. Warelia.
- Lintunen, T. & Matilainen, M. 2023. *Poliisin resurssien vaikutus rikosten selvittämiseen* [Opinnäytetyö, Poliisiammattikorkeakoulu]. Theseus. Saatavissa osoitteesta: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/807297/ON_%20Lintunen_Matilainen.pdf
- Lyyski, J. 2020. *Kissojen lainmukaisen aseman kehittäminen – Asiantuntijatahojen näkemyksiä* [Opinnäytetyö, Poliisiammattikorkeakoulu]. Theseus. Saatavissa osoitteesta: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/501493/Lyyski_Janette.pdf
- Mikkola, S., Salonen, M., Hakanen, E., Sulkama, S. & Lohi, H. 2021. *Reliability and validity of seven feline behavior and personality traits*. Saatavissa osoitteesta: <https://www.mdpi.com/2076-2615/11/7/1991>
- Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2014. *Kehittämistyön menetelmät*. Helsinki: Sanoma Pro.
- Pekkanen, J. 2024. *Kissan kuljetuslaatikko ja kuljettaminen*. Saatavissa osoitteesta: <https://www.sinunelainlaakarisi.fi//kissan-kuljetuslaatikko-ja-kuljettaminen/>
- Salminen, S. 2020. *Kissojen hyvinvointi Suomessa 2019*. Ruokavirasto. Saatavissa osoitteesta: https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelijat/elainten-pito/elainten-suojelu-ja-kuljetus/kissojen_hyvinvointi_suomessa_2019_fi_06102020-final.pdf
- SEY ry. 2020. *Johdatus poliisin toimintaan eläinsuojeluasioissa*. Suomen eläinsuojeluyhdistys. Saatavissa osoitteesta: <https://sey.fi/wp-content/uploads/2020/02/LIITE-9-Johdatus-poliisin-toimintaan-ela%CC%88insuojeluasioissa-FINAL-test.pdf>

SEY ry. 2020. *Kissa oppii*. Saatavissa osoitteesta: <https://sey.fi/kissa/kissa-oppii/>

SEY ry. 2020. *Kissa–Ihminen–Kissa -sanakirja*. Saatavissa osoitteesta: [https://sey.fi/wp-content/uploads/2020/08/Kissa Ihminen Kissa sanakirja www.pdf](https://sey.fi/wp-content/uploads/2020/08/Kissa_Ihminen_Kissa_sanakirja_www.pdf)

SEY ry. 2020. *Tietoa kissakriisistä*. Saatavissa osoitteesta: <https://sey.fi/suojellemme-elaimia/tietoa-kissakriisista/>

Sormunen, T. 2023. *Kissanpentuja rahan takia – Kissojen pentutehtailu on valitettavan yleinen ilmiö. Eläintenystävä*. Saatavissa osoitteesta: <https://elaintenystava.fi/2023/12/28/kissanpentuja-raham-takia-kissojen-pentutehtailu-on-valitettavan-yleinen-ilmio/>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi* (8. p.). Tammi.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. *Toiminnallinen opinnäytetyö: Ohjeita ammattikorkeakoulun opiskelijoille*. Tammi.